

Tlačová správa
december 2011

Zákaz holých kliebok a zákaz vajec z holých kliebok v obchodoch od 1.1.2012

Od 1.1.2012 začne v EÚ platiť zákaz chovu nosníc v holých kliebkach (Smernica Rady 1999/74/ES ustanovujúca minimálne normy na ochranu nosníc). Zároveň začne vo všetkých členských krajinách EÚ platiť **aj zákaz predaja vajec z holých kliebok**.

Znamená to, že všetky nosnice musia byť z holých kliebok presťahované a od 1.1. budú legálne len nekliebkové bio chovy (najvyšší štandard, výbeh von, bio strava), **voľné chovy** (s voľným výbehom von), **podstielkové chovy** (chov v halách) a **chov v obohatených kliebkach** (kliebka s bidlom a hniezdnym boxom).

Obchodníci preto po 1. januári 2012 nesmú vo svojich prevádzkach ponúkať vajcia z holých kliebok a ich povinnosťou je preveriť svojich dodávateľov, či nedodávajú do ich sietí takto vyprodukované vajcia a rozviazať s nimi zmluvy. Zákaz sa bude týkať aj stravovacích zariadení a všetkých ostatných producentov potravín, či už používajú vajcia čerstvé alebo sušené na výrobu cestovín, koláčov, majonéz, šalátov či čerstvých jedál.

Od EK požadujeme, my a ostatné európske organizácie, aby boli po 1. januári zavedené dôsledné sankcie proti producentom nelegálnych vajec, pretože len tak budú motivovaní holé kliebky vymeniť za chov prikázaný zákonom. Pokiaľ sa postihy nezavedú, kliebkoví producenti môžu zneužívať výhody na trhu a tým by poškodzovali iných chovateľov, čo zákonné podmienky a požiadavky rešpektujú. A navyše, takéto konanie nezodpovedných chovateľov by predlžovalo utrpenie miliónov nosníc v súčasnosti zatvorených v holých kliebkach," hovorí SČ zo SZ.

Nosnica je najpočetnejšie HZ chované v EÚ a zároveň žije v najkrutejších podmienkach. V holých kliebkach žije ešte dnes okolo 150 miliónov nosníc - v úzkej mrežovanej kliebke s mrežovaným dnom pripadá na jednu nosnicu celoživotný priestor vo veľkosti hárku papiera A4. Nosnica v holej kliebke nemôže vykonávať žiadnu zo svojich prirodzených potrieb: hniezdiť, hrabať, zobať, váľať sa v prachu kvôli čisteniu peria, sedieť na bidle a nemôžu realizovať ani základnú potrebu pohybu, pretože kliebka im neumožňuje ani otáčať sa a vystierať krídla.

Značenie vajec je povinné v EÚ už od roku 2004. Označené musí byť každé vajce v oficiálnej predajnej sieti **a prvá číslica kódu na vajíčku označuje spôsob chovu. „3“ boli vždy označované vajcia z kliebkového chovu. Od nového roka budú takto označované vajcia z obohatených kliebok, 2 budú mať podstielkové, 1 vajcia z voľného chovu a 0 bio.**

„Obohatené kliebky poskytujú vtákovi malé zlepšenie, ako napríklad bidlo a hniezdny box, ale len o pár cm² priestoru navyše. Navyše kliebka je stále len kliebka“, hovorí Silvia Čaňová a dodáva: „Čím viac informácií spotrebiteľ vie, tým kvalifikovanejšie sa môže rozhodnúť. Sloboda zvierat preto už niekoľko rokov učí zákazníkov, ako nájsť na pultoch obchodov „etické vajcia“ a opakujeme, že **vajce s číslom tri do košíka nepatrí**. Akcie priamo v predajniach potravín sú ideálnou možnosťou. Preto sme koncom roka urobili informačnú akciu pre verejnosť v priestoroch troch obchodných reťazcov a troch slovenských mestách - Nitre, Prešove a Bratislave. Myslíme, že je správny čas, ľudia pred Vianocami veľa pečú, varia, spotreba vajec stúpa, a ľudia by mali vedieť, že niečo dobré môžu urobiť aj pre hospodárske zvieratá, ktoré nám každý deň dávajú mlieko, mäso, vajcia...“

Zástupca pre vonkajšie vzťahy spoločnosti TESCO Peter Sklenář hovorí: „Spoločnosť Tesco Stores SR, a.s. bude od 1. 1. 2012 požadovať od dodávateľov vajec iba dodávky s výnimkou holých batériových chovov. Kvôli novému zákonu všetkých svojich dodávateľov navštívime, aby sme sa ubezpečili ze všetky vajička pochádzajú z už obohatených klietok. Podľa informácií od našich dodávateľov budú k novému roku všetci pripravení na nové podmienky. Tesco má záujem edukovať zákazníka, preto podporujeme projekt Slobody Zvierat a sme radi, že si zákazníci začínajú túto aktivitu všímať. V roku 2011 vzrástol predaj vajec z podstielkových chovov o 7% oproti roku 2010 a Tesco už dlhodobo promuje vajcia z podstielkového chovu. Po celý december máme napríklad HIT MESIACA podstielkové „Vajcia Kotkodák“.

Podľa údajov Európskej komisie je v roku 2011 na Slovensku z celkového počtu 3 miliónov nosníc takmer 1 milión stále v holých klietkach, v obohatených je 1,9 mil., v podstielkových chovoch okolo 36 tisíc, v organických okolo 700 nosníc, presťahovaných je v súčasnosti viac ako 2/3 nosníc. **„Najväčším problémom je, že slovenskí chovatelia namiesto prechodu na podstielkové chovy v halách alebo voľné chovy, prechádzajú vo veľkom len na zákonom stanovené minimum - obohatené klietky. Naopak chovatelia v zahraničí už prechádzajú z holých klietok rovno na podstielky a voľné chovy. Jednak preto, že o tieto vajička rastie záujem, je tam silnejšia verejná mienka, čo sa ochrany zvierat týka, a jednak preto, že chovatelia sa pozerajú do budúcnosti a vidia, že klietky nemajú dlhodobú perspektívu.“**

Na zákaz klietok sa Európa pripravovala 12 rokov, napriek tomu nie sú všetci členovia Únie pripravení rovnako. Rakúsko, Nemecko a Švédsko holé klietky zakázali na národných úrovniach už pred niekoľkými rokmi, Luxembursko dokonca zakázalo aj používanie obohatených klietok. Naopak, Maďarsko, Francúzsko, Španielsko, Poľsko žiadali odklady a asi nestihnú všetky sliepky preťahovať včas. Na poslednom stretnutí ministrov pôdohospodárstva v Bruseli (15.-16. december) však žiadne výnimky ani odklady neboli odsúhlasené a zákaz by mal začať platiť včas.

„Napriek tomu treba povedať, že zákaz holých klietok je jeden z najväčších úspechov na poli ochrany zvierat v EÚ. Je morálnym víťazstvom a zároveň precedensom pre prijímanie legislatívy na ochranu zvierat do budúcnosti“, dodáva SČ.

Verejnosť môže zákaz podporiť odoslaním hotovej výzvy Európskej komisii a problémovým krajinám z www.slobodazvierat.sk

Informácie: Silvia Čaňová, [silviacano635\(at\)gmail.com](mailto:silviacano635@gmail.com), 0911 403 247

Poznámky:

Neklietkové vajcia sú zdravšie podľa odborníkov i spotrebiteľov. Podľa americkej štúdie Mother Earth News obsahujú vajcia z voľných chovov v porovnaní s klietkovými vajčkami:

- o 1/3 menej cholesterolu
- o 1/4 menej nasýtených tukov
- o 2/3 viac vitamínu A
- 2krát viac omega-3 nasýtených kyselín (potrebných pre zdravé fungovanie srdca a mozgu)
- 3krát viac vitamínu E
- 7krát viac betakaroténu

V prirodzených chovoch bol výskyt salmonely 5 krát nižší ako v chovoch klietkových.

Všetko o neklietkových vajciach: <http://slobodazvierat.sk/Pozor-na-vajcia.97.0.html>

Výzva Európskej komisii:

<http://slobodazvierat.sk/NOVINKY-Posli-mail-podporis-zakaz.211.0.html>

www.thebigmove.org